

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Dispvatio II

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

DISPUTATIO VII

De Scientia Dei.

CAPIT. I.

An Deus cognoscat creaturas in seipso.

Quod Deus n̄ modo cognoscat seipsum sed etiam om̄s creaturas
 tunc existentes, vel futuras, siue possibiles s̄ca. certum est,
 nam Ecclesiast. 3. dicitur. n̄ est quidquam absconditum ab
 oculis illius; & ad hebr. 4. oia nuda & aperta s̄t oculis illig.
 idem intelligitur ex alijs multis Scripturae locis. praeterea idem
 ratio. s̄t. q̄ de intrinseca r̄one cognitionis infinita ē, ut se
 extendat ad om̄e cognoscibile, ut s̄t. ex eo q̄ cognitio infinita
 ē illa quae n̄ pot̄ excogitari alia p̄fectior, abq̄i cognitio
 Dei ē infinita & extenditur ad om̄e illigibiles, de p̄vise.
 etiam ad creaturas existentes, futuras, & possibiles, & quidem
 om̄es, singulatim secundum proprias figurarum r̄ones attingit, at h̄oc in
 n̄ est infinita in r̄one cognitionis, verum circa modum p̄loq̄
 creaturas cognoscit illas & controuersum: an Deus in seipso cognoscat
 creaturas.

Aduertendum ē q̄. quon̄o quaeritur: an Deus cognoscat
 creaturas in seipso duplex s̄t de sensu. primus an Deus cognoscat
 creaturas in seipso ut in medio cognitionis determinante illarum
 Dei ad cognitionem creaturarum. 2us ē. an saltem Deus cognoscat
 creaturas in seipso ut in speculo, vel aliqua alia r̄one.

Aduertendum ē r̄ursum ita etiam r̄onem, oia
 sua attributa, & creaturas om̄es cognoscere ut oia simul n̄ solum
 tempore & iurade sed etiam n̄a cognoscat, eo q̄ oia vnica & sim-
 plicissima cognitione cognoscat, ac p̄vise, in cognitione diuina
 n̄ s̄t singulari p̄vise p̄teritū n̄a. s̄t t̄n p̄vise quaeam r̄onis
 constituitur quatenus ex parte obiectum, quae cognoscuntur, vn̄um
 concipitur a nobis veluti r̄o qua Deus cognoscit aliquid. his
 p̄missis.

Prius d̄ q̄ primo: Deum nullam p̄vise
 creaturam

creaturam videre aut cognoscere in illa sua affectione intrinseca 81.
ut e contra, organa, sensus, potest creaturam, eorum amor, tan-
quam in obiecto proprio cognito per illi visus cognoscendi creaturas.
Necesse in iudicio 35. g. i. d. ad verba. Gabriel & alij nominales.
Bonaventura in iudicio dicit 33. art. 5. g. i. Vasquez disp. 60. cap. 2.
& disp. 65. cap. 1. Beatus tract. 1. cap. 150. g. 1. & 8. Alberti-
ny tom. 1. g. 2. Theologia ex 40 principijs Theologiae nam. 12. Mar-
cot tract. 2. disp. 2. cap. 3. & alij apud Ruffinum disp. 17.
sect. 13. & alij multi recitationes, & contra alios quamplures
quos refert & sequitur Suarez lib. 3. de attributis Dei positivis
cap. 3.

Ph. concho: quia Deus ex parte sua nullam habet con-
nexionem nisi intrinsecam cum nulla creatura, igitur nullam
dicit relationem vel habitudinem realem ad ullam creaturam, nec
illig creatura existens vel futura aut potens habet exigentiam aut
indigentiam, ut supra ostendimus, & Deus non habet ullam creaturam
cognoscere in illa affectione nisi intrinseca ut in modo cognito
ducente ad cognitionem ipsius creaturae.

Respondetur cum suorum loco citato: non esse necessariam
realem relationem causa ad effectum ut ipsa causa sit medium cogniti-
vum ad cognitionem effectus, dum modo inter utramque sit realis
aliqua connectio, qualem patet esse esse ubi reali respectu, nam,
Inquit, Angeli substantia & contra omnia absoluta est, nec habet realem
respectum ad creatorem nec ad suas proprietates vel passiones,
sed tamen cognoscens suam propriam naturam & substantiam per eam
potest cognoscere creatorem & suas proprias passiones, quod realiter
continentur in illa vel ab illa procedunt, sic igitur habet organa
Dei sit absoluta a creaturis, non potest esse cum illis connectio
realiter, quatenus realiter est virtus illarum productiva, per quam
rationem se medium sufficiens ad illas cognoscendas.

Sed contra hanc rationem est quod omnis realis connectio
intrinseca unius cum altero constituit aut in reali respectu aut
in existentia vel indigentia intrinseca quam habet alteri, nec
est potest assignari aliud fundamentum connexionis realis intrinsecae
unius cum altero, atque in Deo nec est realis respectus ad
ullam creaturam, nec existentia aut indigentia illig creaturae
ergo, nec oblat de se Suarez dicit de Angelo, nam Angeli sunt
ad Deum ut est ens eorum ad Deum ut ad primum ens,
cuius est participatio, nec relationem transcendentalem sicut dicit
accidens ad substantiam, quod dicitur ens per retributionem
ad

ad illam, aut certe h^{ab} indigentiam vel exigentiam sibi intrin-
secam actionis creaturae & conservativa, quae dicitur relaxem
transcendentem ad ipsum Deum, & rade Angelus p^{ro} cognoscendo
suam substantiam dicit in cognitionem Dei, similiter Angeli
substantia vel ut ead. dicit relaxem transcendentem ad eas
passiones & proprietates, vel certe h^{ab} exigentiam & indigentiam
necessarium proprietatum, & rade tales connexionis propria sub-
stantia cum suis proprietatibus p^{ro} in sua substantia ut in medio
cognito cognoscere has proprietates.

¶ De his dicitur cum Erico dicitur. 5. cap. 3. oes
creaturas possibles continentur eminenter in omnipotencia Dei, ut in
virtute quodammodo superior qua continentia licet sit absoluta
a creaturis, n^{on} p^{ro} n^{on} est medium quo visio quod dicitur dicitur
creatura ipsa prout consenta in tali virtute, q^{uod} secundum
ultimam suam differentiam continentur in omnipotencia divina, & rade
talis continentia Deus potest videre, q^{uod} in sua omnipotencia ut in medio
cognito creaturas possibles.

¶ Sed contra est, q^{uod} ad res creatas, quae ut mediu
cognitum non ducit in cognitionem alterius rei, necessario h^{ab} cum
ea connexionem sibi intrinsecam fundatam in relaxe reali
vel habitudine ad illam, vel in existentia aut indigentia illig
sibi intrinseca, neq^{ue} vlla res creata p^{ro} assignari quae ut medi-
um cognitum ducit in cognitionem alterius nisi rade talis
connexionis & neq^{ue} vlla p^{ro}fectio Dei intrinseca, cum nullam
talem h^{ab} connexionem cum vlla creatura, & talis ut Deus in
ea tanquam in medio cognito potest videre aut cognoscere illam
creaturam possibles.

¶ Neq^{ue} dicas dignitatem esse, q^{uod} Dei p^{ro}fectio intrin-
seca, ut est omnipotencia, sit infinita & illimitata, res a. creata sit
finita p^{ro}fectionis, q^{uod} si haec dignitas esset bona, sequeretur
Deum videre in sua omnipotencia rem contingentem sive existentem
sive futuram ut in obiecto cognito, cum illa etiam eminenter
contineatur in omnipotencia Dei, q^{uod} ita negant contra aduersarij,
est ita ex vna vniu^{er}sali inductione, q^{uod} vis, quam h^{ab} aliqua res
dicitur ut tanquam mediu cognitum potest ducere illud in
cognitionem alterius rei, fundatur in connexionem intrinseca
illig rei cum altera, connexio a. fundatur in aliquo res-
pectu reali vel in aliquo existentia aut indigentia, siquidem
nullum aliud illig fundari sufficiens fingi potest.

¶ Attendendum est contra eos, qui volunt in Deo esse
relaxem

relaxationem realem vel habitudinem ad quamlibet rem possibilem 82.
in particulari, ratio cuius volunt Deum pōe ut medium cognitum
movere seipsum & Beatos ad cognitionem creature possibile in
particulari: qd ex huiusmodi positione sequitur in Deo ēē
aliquam habitudinem & inclinationem positivam & realem
ad actionem cuiuslibet peccati, quia, inclinatio ita in Deo ēēt ut
si per impossibile peccatum, nō ēēt possibile, neq; in Deo ēēt illa
inclinatio realis, ac proinde, ēēt in Deo aliqua perfectio quae nō
haberet pro fine nisi ipsam actionem peccati & peccatum ipsum.
Neq; obstat qd Dei voluntas nō intendat ipsum peccatum, non
solum illa peculiaris relax vel habitudo ordinata ad actionem
liberam peccati verē ex natura sua ēēt ordinata ad eandem acti-
onem, & consequenter ēēt causa peccati. Praeterea contra eos,
qui docent Deum dicere relaxationem realem ad creaturas posibles
nō in particulari sed tm in consubstantia rei nō implicantis, ē
habe de eisdem volunt Deum & Beatos ipsos pōe videre Deum ut in
causa creaturas posibles; addendum ē qd ex eo sequeretur quidem
qd Deus & Beati. possent videre in Deo creaturam nō implicante
in consubstantia. hanc vel illam creaturam in particulari, qd
nullam adhuc Deus haberet connexionem cum illa particulari
creatura, ratio cuius ut medium cognitum pōet moveri aut mo-
vere ad cognitionem illius.

Contra propositionem supra positam potest fieri obie-
ctiones supra allatae contra conclusionem positam diff. precedenti
q. 3. cap. 2. quibus ibidem responditur; hoc tm addo qd
loq; ibidem ex Dionisio Areop. nobis obicit, ubi diximus alii
tm contendere qd Deus nō accipiat cognitionem a rebus, sicuti
nos sed ex seipso sciam verum omnium ab aeterno habet, fuisse ad
eum pram ponderatur a Vasquez diff. 6. cap. 4.

Obicies ex S. August. lib. 33. q. 9. q. 26. obi-
cis Deum extra se nihil intueri & Deus ex mente Augustini
oēs creaturas cognoscit in se ut in causa divinali & eam faci-
endam cognoscit in seipso.

R. cum Vasquez loco cit. S. Augustinam ita
loq; nō ē. extra quodquam positum intuebatur ut secundum
qd constitueret qd constituerat, nam hoc opinari verilegitimum
ē, & statim docet oīam rerum creandarum rationem in Deo ēē,
ac proinde Augustinus tm vult docere Deum nō creare hanc rerum
universitatem respiciendo aliquid extra se eius instar illud
crearet, sicuti pictores qui aliquam pueram ante se positam
hnt

28 hinc ut eam imitentur, sed intra seipsum cogitare, qua facturus
erat, hinc suam eam sibi reddideret, sed quia intra se ha-
beret distinctam et propriam notitiam singularium rerum
quas facturus erat.

Obiicit rursus: Deus in se habebat Ideas rerum
quas facturus erat, atq. eadem Ideas intuebatur dum crea-
turas pronucebat & vere Deus in seipso saltem tanquam in ca-
reali cognoscit creaturas.

Pro solutione notandum e duplicem esse Ideam,
alteram formalem, alteram obiectivam; Obiectiva e id e-
st quod artifex dum operatur respicit & ad instar illius operatur
aliquo. formalis vero e ipsamet cognitio Ideae obiectivae
ipse formalis conceptus e cognitio operis faciendi, atq. haec duplex
Idea locum hinc hinc solum in artifice creato, sed etiam in Deo, nam etiam
in ipso e cognitio rei possibile quae debet fieri, atq. huiusmodi cogni-
tio e Idea formalis, ipsa vero res possibile facienda, cuius Deus hinc cogni-
tionem, e Idea obiectiva, ut docet Scotus, Occam, Gabriel, Maior,
Durandus & hinc auctus apud Vasquez disp. 71. cap. 1. neg obstat ad
dicit Vasquez disp. ult. cap. 2. nempe non possibile e distinguere ab
ipsa re quae fit a Deo, ac proinde non possibile ut a Deo cognitam
non habuimus rationem Ideae, cum Idea non possit esse nisi ipsa facta, sed neces-
sario debet distinguere ab ipso facto. hoc, inquam, non obstat, non
quamvis res possibile v. g. coelum faciendum non distinguere ab ipso
existente, vere in coelo possibile, antequam existeret, habebat rationem
aliquo modo dixerim ab eo quoniam hinc dum existit, e rade predicti
facti, possit coelum possibile e ob se ab ipso Deo cognitum habere
rationem Ideae obiectivae respectu coeli dum ipsum fieret. his premis.

Pro negando Deum habuisse in se Ideas quas intue-
retur dum faceret creaturas, nam quamvis haberet in seipso Ideas
formales omnium creaturarum faciendarum quas Ideas ipse rei dum
ferebat imitabatur, verum in Deo illas non intuebatur dum
operabatur, nempe ita ut creaturas ut eminenter contentas in
illis Ideis formalibus tanquam in obiecto cognitio cognosceret secun-
dum ipsarum esse propriam, siquidem Deus nullam hinc connexionem
sibi intrinsecam cum creaturis rade cuius possit movere illarum,
diuinam ad illarum cognitionem, atq. ex his colligi potest quamvis rade
illigendi sint Patres diem voluit in Deo esse Ideas rerum omnium pos-
sibile, id e. illigendum e de Ideis formalibus non de obiectivis quae sunt
extrinsecae ipso Deo, cum nihil aliud nisi quam ipse res hinc im-
plicantes e connotantes cognitionem diuinam ad se terminatam.

Obiicit

Obiicitur: datur in Deo cognitio rerum possibilium
in qua Deus n̄ cognovit ipsas res posibles & similiter poterit
dari aliqua cognitio creata aliquarum rerum possibilium in qua
vise res aliqua possibili, ex ip̄ sua per illam representantur, n̄ cog-
noratur, sed hoc ē impossibile & e illud videt hoc sequitur.

Ad similem d̄o obiectionem p̄e fieri contra verum
quod Deus h̄t de rebus contingentibus, videt, evidentibus vel futuris
in quibus Deus in illa n̄ videt res ipsas contingentes, ut eod̄iter
poterit etiam adversari & similiter poterit dari aliqua cognitio
creata aliquarum rerum contingentium in qua vise n̄ pot̄
videri vel cognosci aliqua res contingens ex ip̄s quas eadem cogni-
tio representat, sicuti igitur adversari negabunt consequentiam
huius arguti, ita e. nos negamus consequentiam obiectionis supra
facte, sc̄ dicimus disparitatem ex ip̄a cognitio creata ex sua in-
trinseca limitate. H̄t talem connexionem cum suo obiecto consis-
tentem que in relac̄e ad obiectum, sive in exigentia aut indigentia
ip̄is obiecti, ut rade talis connexionis in illa vise necessario cog-
noscatur ip̄um obiectum, q̄o a. cognitio creata, illud h̄t ex intrin-
seca limitate cognitionis create, condit ex ip̄i sensu sapientium,
sicut etiam q̄o substantia illibitua creata n̄ pot̄ esse identificata cum
actu cognitionis ad se terminata (licet Dei cognitio, qua cognovit
seipsum sit identificata cum ip̄o Deo) oritur ex ip̄a limitate &
finitate substantia illibitua, ut colligitur ex eod̄i sapientum sensu.

Quoniam ē d̄o Deum videre in seip̄o sive in sua
essetia ut in seculo omn̄ creaturam sine possibilem suae contingen-
tem. Pro hac conclus̄e faciunt S. Thomas 1. 2. q. 9. art. 5.
& lib. 1. contra gentes cap. 53. Aquinas in 1. 2. q. 8. art. 5.
Alexander 1. 2. q. 2. 3. memb. 3. art. 1. Henriquez quodlib.
1. 2. q. 2. expresse h̄t eandem conclus̄em Vasquez disp. 60. cap. 3.
& q. 2. ali. eadem t̄n̄ propositio ē contra Sabilem in 1. 2.
q. 8. art. 2. concl. 1. Occamum ibidem in eod̄i d̄t. q. 3.
hac propositio antequam probetur, explicanda est.

Dicitur a. Deus videre oīa in sua essetia tanquam
in seculo, eo q̄o divina cognitio terminetur ad eam divinam
ut ad suum obiectum finale, divinum, a quo specificatur & individuat
intrinsece, ita ut divina cognitio sit infinita respectu in rade
cognitionis, eo q̄o ē cognitio prime veritatis, id ē, essetia de infi-
nita & increata, d̄t. a. cognitio divina h̄t infinitatem in
rade cognitionis, inde etiam consequenter h̄t q̄o sit cognitio cu-
inseque veritatis etiam create, quoniam alias Deū cognitio
n̄ est

28
 n' est infinita aut infiniti affecta in ratione cognoscendi. n' in di-
 vina cognitio ita se habet ad certam divinam ^{et} in ipsa tan-
 quam in medio cognito cognoscit ipsas creaturas, sed ex ipsa
 divina certia tanquam ex specie intelligibili habet ut sit species expressa
 etiam creaturarem vel etiam ad ipsas creaturas extrinsece
 terminetur, ideo Deus dicitur cognoscere creaturas in seipsis
 tanquam in speculo, quia cum recte dicitur aliquid in speculo,
 quod dum videtur speculum simul oculis ab ipso speculo reerget
 ipsam impressam rei, que in speculo videtur dicitur, ab eodem
 speculo reflexam vel repactam, ita etiam Deus ita videt suam certiam
 ut simul ex ea tanquam ex specie intelligibili representate creaturas
 habet ut sit etiam species impressa tanquam, ideo Deus dicitur videre
 creaturas in sua propria certia sive per eam ut in speculo vel per
 speculum quando a. dicimus quod divina cognitio sit infinita in
 ratione cognoscendi eo quod cognitio divina certia, n' excludit infi-
 nitatem ex parte principij tunc dicitur illius, quis e. dubitet
 primam veritatem tunc divinam substantiam, ut obtemperare
 sive per se n' potest refundere infinitatem in cognitionem nisi etiam
 illius cognoscendi est infinita affectum.

Jam vero eadem proportio patet: quia substantia sive
 certia divina tanquam principium determinativum sive ut quod
 reus magis speciei intelligibilis movet & determinat divinum intellectum
 ad cognitionem primam veritatis vel principij & etiam eadem divina certia per
 modum speciei intelligibilis divinum intellectum determinat ad cog-
 nitionem ipsarum creaturarum. Ans. patet: quia n' potest assignari aliud
 principium determinativum quod per modum speciei intelligibilis
 determinat intellectum ad cognitionem primam veritatis vel principij
 certia divina, ut facile ostendi potest. Consequenter patet: quia alioquin
 divina cognitio terminata ad creaturas n' esset eadem cum
 divina cognitione terminata ad certiam divinam, sed esset di-
 versa ab eadem eadem cognitione, sicut unum attributum e-
 st diversum ab altero, quia cognitio creaturae habeat rationem illi-
 gibilem diversam & consequenter diversam rationem formalem motivam
 sive obiectivam sub qua deequate distinctam, atque ita n' esset
 indivisibiliter eadem cognitio creaturae cum ipsa cognitione
 ad primam veritatem terminata, quae si cum infinita sit in
 ratione cognoscendi debet extendi ad se intelligibile, ita ut cognitio
 divina sicut terminata ad creaturam n' sit alia etiam iuxta
 unum modum intelligendi ab ea, qua cognoscitur certia divina
 sed eadem modo indivisibiliter extensa ad creaturam, eo quod
 divina

Divina cognitio terminata ad etiam divinam sub quan-
tum e esse representatio vis veritatis. Cum igitur divinus
illius ita cognoscat etiam divinam ut simul ab ea tanquam
a specie intelligibili creaturarum moveatur e determinetur ad
cognitionem illarum, non dicitur, ut constat ex proporti-
onis explicatioe, Deum cognoscere creaturas in seipso vel in
sua etia tanquam in speculo.

Obijctis: etia Dei nullam dicitur relationem sibi
intrinsecam ad creaturas, nec cum ipsis ullam habere connexionem
sibi intrinsecam & nec sit ipsas creaturas representatio vel
illudum divinum determinare ad illarum cognitionem.

R. & nego conseq: ratio e, qd licet etia divina si
sunt et obitu cognitum movere aut determinare divinum
illudum ad cognitionem creaturarum, eo qd ex parte sua nul-
lam hat connexionem sibi intrinsecam cum illa creatura, sicut
in divina cognitio terminatur ad creaturas atqz vlla con-
nexionem sibi intrinsecam cum illis, ita etiam etia divina,
per modum speciei intelligibilis sit movere & determinare illudum
primarium ad cognitionem creaturarum, licet cum ipsis nullam
hat connexionem sibi intrinsecam, atqz hoc etiam magis con-
stat ex infra dictis.

Ex dictis. a. obiter colligi potest bene constare asserti-
onem Dei e Deum ipsum respectu sua cognitionis e obitu
primarium, creaturas vero e obitu secundarium eiusdem cog-
nitionis, si quidem eo qd Deus creaturas cognoscat in seipso
ut in medio cognito, quo modo repugnat, ut supra vidimus,
sed qd divina cognitio ab ipsa Dei etia e a reliquis obitu
quae et in Deo tanquam ab obitu suo specificatur e individu-
atur saltem realiter loquendo. contra vero a creaturis nec
specificatur nec individuatur, si quidem sicut divina cognitio
habet eandem generalem perfectionem quam nunc habet si nulla
creatura existeret nec esset praeterita aut futura, ita etiam
eandem vis perfectionem etivalem e individualem haberet
si per impossibile nulla creatura esset possibilis aut vis crea-
tura implicaret contradictionem. his absolutis defini-
endum est quid scia divina, prout e scia creaturarum,
superaddat ipsi Deo, sed ne eadem aut fere eadem repetamus,
de hac re nonnulla infra dicemus, e quantum satis erit di-
cetur disputare sequenti, cum discutietur quid actus Dei liber
sive secretum eius liberem superaddat ipsi Deo, e. e. eadem
oio

† ovis difficultas actus liberi Dei, & cognitionis divinae venar-
tis circa creaturas.

CAP. II.

Qua ratione scientia Dei ex obiectis dividatur.

Supponendum e primo sciam Dei n̄ ee habitum aut quash-
tatem accidentariam ipsi Deo succedentem quemadmodum
scia e cognitio creata e superaddita illi creati, sed ee ois
identificatam cum obitu suo primario sive cum ee Dei,
e quidem ita ut mirebili quodam reflexione feratur etiam
in seipsam tanquam in suum obitu.

Ponendum e 2do sciam Dei n̄ ee discursi-
uam, siquidem ut recte docet S. Thomas j. p. q. 14. art. 7.
discursus intellectualis n̄ potest considerare sine pluralitate vel dis-
tinctione autem qua in Dei scia latet n̄ ee, quando o-
gudem Deo unice e simplicissimo actu oia cognoscit.

Ponendum e 3to sciam divinam ee intuitivam
n̄ solum respectu divinae substantiae, sed etiam respectu rerum creatorum
qua existunt in aliqua temporis differentia, n̄ n̄ ee intuitiva res-
pectu rerum possibilium qua nunquam existunt, nam cognitio intuiti-
va, ut patet ex S. Thoma j. parte. q. 14. art. 12. e coarctata conce-
ditur ab alijs, e illa qua fertur in obitu ut in rem durabilem pra-
sentem ipsi cognoscenti, cognitio a. Dei e huiusmodi respectu
cuiuscumque rei existentis in quacumque temporis differentia, cum
e. sit aeterna, necessario fertur in aeternitatem ipsius Dei cognos-
centis e in durabilem cupit habet rei aliquando existens tanquam
in rem praesentem durabilem, ipsi Deo cognoscenti, ac proinde cognitio
divina e intuitiva n̄ modo respectu rerum nunc existentium,
sed etiam respectu praeteritarum e futurarum, siquidem ratione aet-
ernitatis in ois fertur tanquam in res durabilem praesentes ipsi
Deo cognoscenti; contra vero divina cognitio n̄ potest, ut constat,
ee intuitiva respectu rerum possibilium qua nunquam existunt,
quia n̄ potest ferri in illas ut durabilem praesentes vel coexistentes ipsi
Deo cognoscenti.

Ponendum e ultimo Dei sciam ee calculatam,
e practicam comparatione duorum obitorum, ut videtur h. Thomas
j. citata art. 10. e Scholastici coarctata cum illo. ratio e, quia
Dei

Dei scia comparat obedi inveniati n e operativa, ac primde res-
pecta illig e speculativa h practica, contra vero respectu sui obedi
2davi nempe creaturarum e operativa, quatenus dirigendo potam
executivam p ad illarum productionem concurrere, e ideo respectu
creaturarum e practica: his. a. positis.

Dicensum e primo Dei sciam ex parte obedi rec-
te videri in sciam simplicis intelligentia, e sciam visionis. porro
noia scia simplicis intelligentia significatur Dei cognitio prout ter-
minatur ad ea obedi, que prout cognoscuntur a Deo n includunt
existentiam realem exercitam. nomine. a. scia visionis illigiter
divina cognitio prout terminatur ad ea que hnt in seipsis exis-
tentiam actu exercitam atq actuale. e e distinguunt a presentia
obedi in ipso intelligente, qd a. scia simplicis intelligentia e scia
visionis sumenda eis prout dixim, constat ex S. Thoma j. par.
g. j4. art. 9. ubi docet ea que h in pota nunquam. a. erunt, n
cognosci per sciam visionis sed simplicis intelligentia, huius vocem
vident his verbis: qd ea, inquit, hnt ee distinctum extra videntem,
e e dicere ea que hnt ee actuale in se pertinere ad sciam visio-
nis. hanc propositionem tradit Sorbal j. p. disp. 38. cap. 6. eam
recte aserit manifeste colligi ex eod Theologorum doctrina, eadem
in proposito e contra Joannem Vincentium de gra Christi, 6. dub. j.
ubi docet triplex in Deo ee cognitionem, primam simplicis illi-
gentia per quam cognoscit res ut potibiles, 2am vero approbationis
per quam cognoscit ut res in aliquo tempore futuras coexistentes
hnt a ternitati. Eadem propositio videtur etiam ee contra Mo-
linam in art. 13. j. 4. 1ma parte S. Thoma disp. 17. 3. tri-
plex sciam ubi docet prout sciam Dei natalem e liberam
scie aliam ex parte obedi mediam inter illas duas quam ipse scis
appellavit sciam mediam. Pro eadem sentia Molinae referunt
Valentia, Suarez, e Vazquez, Sorbal in disputate citata cap. 5.
aserit ne nomen quidem scie medice referri ut predictis authority,
sed quicquid no de hoc re.

Obi conchit: qd illa e bona divisio cuius membra
ita opponuntur, ut inter ipse nihil pot assignari medium, atqui
scia simplicis intelligentia e scia visionis per quas tanquam per
duo membra adaequata scia Dei dividitur. Ita distinguuntur
ut inter ipse nihil pot assignari medium, hoc a. j. qd predicta
duo membra distinguuntur per rades contronictoriae vel certe cas
hnt diveritas, signidem illa simplicis intelligentia, ut diximus,
e eo-

22
 eorum obitorum que prout cognoscantur a Deo n̄ hnt̄ exi-
 stentiam realem actū in seipsis actu exercitiam scia visionis e
 eorum obitorum que prout cognoscantur a Deo hnt̄ in seipsis ex-
 istentiam actu exercitiam & importibile e ut sit aliqd̄ obitū a
 Deo cognitum qd̄ propria n̄ pertinet ad sciam visionis vel
 simplicis intelligentie, cum sit importibile dari mediam inter habere
 in se existentiam actu exercitiam, e n̄ habere in se huiusmodi
 existentiam, eo qd̄ opponantur contradictorie, ac prout e im-
 portibile e etiam dari mediam inter illas duas scias.

Obiicit scia divina, qua dicitur approbatio, nec per-
 tinet ad sciam simplicis intelligentie, nec ad sciam visionis & e
 media inter utraq; e consequenter dicitur scia divina in se
 existentiam simplicis intelligentie e visionis n̄ e bona, cum n̄ sit
 anguata.

R̄ scia Dei qua dicitur approbatio est fortis
 in obitu ut hnt̄ in actu actuali in se, ut hnt̄ modo e scia visionis,
 aut fortis in obitu prout dicitur ab ee actuali ipis, ut hnt̄ modo
 e scia simplicis intelligentie, porro scia approbatio n̄ pertinet
 ad sciam visionis, nec ad sciam simplicis intelligentie dicitur scia
 approbatio, eo qd̄ Deo in obitu illig, n̄ in intendent actuale e
 n̄ in se, n̄ ab eo abstracto, Deo n̄ complet, eideo s. Tho-
 mas q. 3. de veritate art. 3. e 2. recte innotet sciam approbatio
 n̄ consistit ex aliqua ratione diversa obiti intelligentie, sed ex deneg
 minore voluntatis divine, quare necesse e ut p̄tata ratio obiti
 scia, approbatio pertineat ad sciam simplicis intelligentie, aut ad
 sciam visionis. ex his. a. manifeste sequitur falsum ee qd̄ scia
 obiti ut p̄cedendi, ut volbat Vincentis, scilicet scia approbatio media
 inter sciam simplicis intelligentie e sciam visionis, cum scia obiti
 p̄cedendi sit obiti haberi existentiam vel actuale ee in se, e
 p̄tate manifeste pertineat ad sciam visionis.

Ex istis. a. colligitur oia futura conditionalia,
 qua nunquam erunt, eo qd̄ nunquam ponenda sit conditio qua
 p̄tate dicit futura, pertinere solum ad sciam simplicis intelli-
 gentie, qd̄ ut aliqd̄ obiti pertineat ad sciam visionis, necesse e ut ali-
 quando hnt̄ in seipsis actuale ee, huiusmodi. a. n̄ vs futura con-
 ditionata qua nunquam habebunt ee. Bellarmine lib. 2. de
 amissione gr̄ae cap. 17. in responsione ad iunior argu. Valeria
 j. parte. q. 14. puncto j. d. d. qua quatuor. Arabez disp. j. c. cap. 7.
 e alij apud ipsum. hoc th̄ e contra alios p̄tentes huiusmodi
 futura pertinere ad sciam visionis.

Præterea

Præterea ex dictis oportet colligi, et recte eos sentire, quis dicant sciam simplicis intelligentiæ h. a. sciam visionis e. eam verum, nam scia visionis supponit res futuras aut factas, & ideo n̄ pot̄ eas cadere, contra vero scia simplicis intelligentiæcum sit verum, pot̄bitum & factibile, pot̄ eas cadere, nempe dirigendo tripotam Dei in illarum productione.

Dicendum e. Deo sciam ex parte obiti recte etiam dividi in sciam necessariam sive natalem, & sciam n̄ necessariam sive liberam. ratio huius divisionis e. q̄ scia Dei aut terminatur ad obitu oio necessarium sive q̄ sit veritatem oio necessarium, cuiusmodi e. ipsa Dei entitas vel substantia, & non implicante creaturam, atq̄ huiusmodi scia dicitur necessaria & natale, aut terminatur ad obitu contingens q̄ n̄ sit veritatem oio necessarium, sed sit aliter se habere, & hæc scia dicitur n̄ necessaria & libera n̄ quidem eo q̄ Dei cognitio in se sit contingens, sed q̄ terminatur ad obitu contingens, ad q̄ potuit n̄ terminari eo q̄ ipsum potuerit n̄ e.

Ex dictis a. colligitur divisionem scia Dei in sciam necessariam vel natalem, & in sciam n̄ necessariam vel liberam distingui a divisione scia in sciam simplicis intelligentiæ & sciam visionis, nec sciam necessariam vel natalem confundi cum scia simplicis intelligentiæ, & sciam n̄ necessariam sive liberam cum scia visionis; q̄ scia quam Deus h̄t de sua substantia, existentia, attributis, & personalitatibus, e. scia visionis, nec t̄ e. scia libera aut n̄ necessaria. præterea multa s̄ obita conditionaliter futura, quæ h̄nt veritatem n̄ necessariam & contingentem, & ideo pertinent ad sciam n̄ necessariam & liberam, nullo a. modo ad sciam visionis, sed ad sciam simplicis intelligentiæ & vere scia necessaria, & natale n̄ coincidit cum scia simplicis intelligentiæ, nec scia n̄ necessaria vel libera cum scia visionis, quomnis e. aliqua obita secundum q̄ sit veritatem necessariam continet ad sciam necessariam vel natalem, & quatenus n̄ includunt in se e. actuale, pertinent ad sciam simplicis intelligentiæ, nihilominus pot̄ aliq̄ obitu pertinere ad sciam liberam eo q̄ h̄nt veritatem n̄ necessariam & contingentem & ad sciam simplicis intelligentiæ, eo q̄ h̄nt ita se veritatem ob n̄ includat in se actuale e.

Quæritur inter sciam necessariam vel natalem, & liberam obitu alia scia media terminata ad obita conditionata, quæ h̄nt contingentem veritatem conditionatam etiam ante

ante actualē, ē liberum p̄tentum Dei, qualis videtur ē illa
scia quā Deus cognovit Tyrus acturos poenitentiam si visis-
sent. (In miraculo?)

Deinde alij cum Molina, in art. 13. q. 14. i
partis 1. Thomae Inq. 7. §. 3. p̄licam sciam, ē in lib. concupis-
center sciam nāalem ē liberam mediare sciam conditionalium
modo explicatam, q̄a ipsa aliquis participat ab utraque, cum t̄ ab
utraq. distinguitur, q̄a ē in Deo ante libram determinationem
voluntatis Dei, in quo accedit ad sciam nāalem, terminatur a.
ad obitū n̄ necessarium, in quo accedit ad sciam liberam, n̄ s. e.
meri, libera p̄e, post decretum liberum divina voluntatis, sicut
ē scia visionis creaturarum.

Secundo contra ē, q̄a scia dividitur in nāalem
ē liberam, per sciam a. nāalem cōviter illigitur scia necessaria,
per sciam liberam illigitur scia n̄ necessaria, sicut cōviter
consequitur ē una diviso divina scia in sciam nāalem ē liberam,
cum divisione in necessariam ē n̄ necessariam. Et p̄dicta divi-
sio dat per membra necessario habentia contradictionem a nex-
am, atq. ideo infer illa n̄ p̄ dari medium, atq. ita scia conditionali-
um supra explicata aut ē necessaria aut n̄ ē necessaria; n̄
primum, est scia nāalis; si 2dum, est scia libera. Ad id q̄ pro-
dicta scia ex parte obiti involvit liberam Dei voluntatem, n̄ que
fuerit in aternitate, sed qua liberē est in Deo ponentur illae
conditiones, quib. potius aliquid dicitur futurum, atq. hoc etiam
satis ē ut scia talis obiti conditionaliter futuri dicatur libera. Ad-
terea addendum ē quicquid dicitur in hac re n̄ multum referre,
dummodo n̄ consistatur scia media inter sciam visionis ē sciam
simplicis intelligentia, q̄a hoc ē contra coram sententiam authorum.

Deniq. addendum ē q̄ ad discernendum an futu-
rum aliquid conditionatum pertinet ad sciam necessariam vel
liberam, consideranda ē connexio consequentis cum antecedente,
id ē rei futurae cum conditione, nam si talis connexio sit inter
illa, ut simplices contradictionem ponit antecedens sine consequenti,
huiusmodi futurum conditionatum pertinet ad sciam nāalem, ut ē
hoc si Petrus extirpabit, moveretur. si vero conditio talis ē ut quan-
tum ē ex nōa sua potest existere sine consequenti, cognitio talis
futuri conditionati pertinet ad sciam liberam, at p̄vise cum
huiusmodi sit hoc conditionatum: si dicas rite, legisset poeni-
tentiam de suo peccato, sed recipiet illum in gratiam, cognitio
talis veritatis pertinet ad sciam liberam.

Caput 9.

CAPIT. III.

An in Deo sit scientia futurorum contingentium?

Supra h̄ semel suggerimus Deum cognoscere futura contin-
gentia, in presentia vero examinandum ē: an Deus revera cog-
noscat futura contingentia sine libera, quae videlicet futura
sūt a causa inefficienti vel libera. Porro hic n̄ ē sermo de fu-
turis contingentibus conditionatis, de his ē. infra, sed de futu-
ris contingentibus simpliciter & sine edicto, id ē, futuris abso-
lute, quae videlicet erunt tempora sequenti, eo q̄d reijcia ponetur
ois q̄d, ois conditio, & ois circumstantia adhuc ut suo tempore
existant.

Dicendum ē Deum cognoscere oia contingentia
absolute futura. Conclusio ē certa apud oēs Catholicos, imo ē
de fide, ut mox conflat.

Et ex Propheta Pal. 53. intellexisti cogita-
tiones meas de longe, & oēs vias meas praevisti. Danielis
cap. 5. ubi dicitur: Deus aeternus qui abmonditorum es cognitor
I nostri oia antequam fiunt. Sap. 13. praevistas futura illorum.
Ecl. 39. opera ois carnis cogam illo a saeculo usq̄ in saeculum
requirit, & nihil novum in oculis eius. praeterea eo proprium
Dei nomen futura significat Isaie 45. annuntiate nobis quae
ventura sunt, & dicens q̄d. Dyedus. atq̄ ita nra conclusio p̄t
etiam ex oibz Prophetis, unde merito Tertullianus lib. 2. contra
Marcionem cap. 8. loquens de vna divina futurorum sic ait: p̄-
scia Dei tot h̄ testes quot fecit Prophetas. Eadem conclusio p̄t
provari etiam ex Patribus, sed vnum Augustinum allegare
sufficiat, qui lib. 3. de Civit. cap. 9. sic ait: confitenti Deum
ē negare praesciam futurorum, apertissime insania ē.

2. D. conclusio p̄t rade ex Petro de Avellanar. ois
40. cap. 11. q̄d futurum absolute etiam antequam fiat, nisi
cognoscibile ē, & saltem respectu divini illius, qui h̄ infinitam
vni intelligentiam, etiam pro tunc h̄ cognoscibile a Deo. h̄s p̄t
q̄d ois q̄d p̄t enuncitari, verē, h̄ n̄ n̄m intelligibile, nihil ē. p̄t
enunciatum verē, nisi per veram illationem, atq̄ futurum
antequam existat p̄t enunciatum verē, p̄t q̄d veritas consistit
in uniformitate enunciationis cum re enunciatā, si a. enunciat
aliquid

aliquid post tres dies v. g. aliquid futurum, qd veri post tres
 dies eveniet, conformitas ^{autem} enunciationis, cum re enuncata
 & enunciatio quae dicitur aliquid futurum, qd postea eveniet vera.
 Minor dicitur esse nota ex terminis; praeterea qd a posteriori:
 qd si quis praedixerit aliquid futurum qd eveniat sicut praed-
 dictum est, dicimus illam verum dixisse, & praedictionem fuisse
 veram, impossibile est autem, ut nunc per verbum temporis praeteriti
 dicamus illum verum praedixisse, qui rem futuram enunciat, quia
 tempore praeterito quo enunciat fuit enunciatio vera,
 siue qd idem est si verum est dicere, nunc praedictionem fuisse veram,
 necessario praedictio, dum facta est, fuit vera. Idem patet a simili,
 nam enunciatio de praeterito verum est conformis rei significatae, si
 illud fuit tempore praeterito in quo dicitur fuisse. Et etiam
 enunciatio de futuro est vera, si futurum eveniat sicut enuncia-
 tum est.

Confirmatur: qd propositio de futuro contingenti
 absoluto est determinate vera, & contradictorie opposita determinate
 falsa, ut haec propositio: Antihis peccabit, est determinate
 vera & Deus cognoscit eandem propositionem esse veram, & conse-
 quenter nunc cognoscit peccatum Antihis futurum. Non patet qd
 haec propositio: Antihis peccat, in modo, in quo peccabit, est
 determinate vera & etiam tempore antecedenti determinate
 verum est dicere Antihis peccabit, qd propositio de futuro est vera
 determinate, eius propositio de praesenti aliquando erit determi-
 nate vera, si iurati propositio de obito praeterito est determinate
 vera, qd propositio de eodem obito ut praesenti aliquando determi-
 nate fuit vera; atq; de his plura vide apud Alanot tract. 2.
 disp. q. cap. j. & apud alios.

Praeterea probant alij eandem propositionem qd
 si Deus n cognosceret futura contingentia, Dei scia atq; eius in-
 trinseca affectio mutaretur, quando videlicet futurum inciperet
 esse praesens & a Deo cognosceretur. Verum haec res non habet vim, nisi
 supposito qd futura etiam pro tempore antecedenti, quo non sunt,
 vera sint intelligibilia, si est pro tempore non sunt intelligibilia, neq; pro-
 tunc Deus illa cognosceret, sed tunc ea cognosceret, quando inci-
 perent esse praesentia, id est tunc solum sunt cognoscibilia, verum
 hoc totum fieret per mutationem a ex parte, affectionis intrinsecae
 ipsius Dei, sed tunc ex parte obiecti extrinsecae qd inciperet esse intelli-
 gibile solum quando est praesens, atq; hoc melius etiam infra
 constabit.

Obijci:

Obicitur; futura pro tempore, quo et futura, nihil actus
in se. Et futura pro tempore, quo et futura, si cognoscibilis,
ac proinde Dei cognitio non potest se extendere ad illa.

Pro solutione huius objectionis nonnulla advertenda
sunt. Primo a. advertendum est, quod sicut res praesens dicitur in
recto existentiam rei, connotative vero et in obliquo tempus
subsequens illam, sive negationem durabilis rei subiacentem; ita
etiam futurum nihil dicit aliud in recto nisi existentiam rei,
connotative vero et in obliquo tale tempus antecedens sive
negationem durabilis vel temporis in quo res est futura, quare pro
eo tempore quod antecedit tempus seu instantis in quo res erit, non
est praesens in quo res futura dicitur in recto, sed tamen id quod dicitur con-
notative et in obliquo, nempe negationem durabilis sive temporis in
quo res erit, ac proinde sicut futurum dependens a causa neces-
saria, modo determinatio eiusdem causa ad ipsum effectum nec-
cessario ponendum potest, antequam sit, cognosci in eadem deter-
minatione causa necessaria, nihil tamen praecedat futurum liberum
quod non necessariam connexionem cum re ipsa existentia rei libe-
ra futura in suo tempore differentia, modo cuius connexionis
potest esse illud, licet dicitur moveri ad cognoscendum ipsum futu-
rum liberum.

Advertendum est rursum quod Dei cognitio quae cognos-
cit creaturam sive futurum secundum nostrum modum intelligendi
duo importat; alterum in recto; alterum in obliquo; et quidem in
recto importat actum immanentem intrinsecum et increatum
divini intellectus; in obliquo vero ipsum futurum in tali tempore,
nam actus immanens cognitionis divinae per ipsum futurum
determinatur ut sit representatio et cognitio ipsius futuri, si est res
non est futura, cognitio Dei immanens non representaret illam, ac
proinde cum futurum sit conditio vel fundus omni necessarium, ad hoc
ut nos concipiamus actum divini intellectus immanentem termina-
tum ad ipsum futurum, per relationem rationis ad illud, nempe iuxta
nostrum modum intelligendi, vel per comparationem et similitudinem cre-
atam, dico cognitio divina futuri dicitur importare connotative
et in obliquo ipsum futurum; verum licet futurum sit conditio
necessaria determinans actum intellectus divini immanentem, ad
hoc ut representet ipsum futurum, non tamen ipsum futurum est de
intrinseca ratione actus divini immanentis, et representantis obiectum
futurum, sed tamen illum extrinsece determinat, quemadmodum
iuxta Thomam et alios existentia obiecti contingit speciem
angelicam.

Angelicam ab initio creationis Angeli ipsi a Deo infusam de-
terminat extrinsece ad representandam rem contingentem de-
nouo existentem; quare si dicat actus diuini illius, prout con-
tradictorius ab obiecto futuro, n. e. factus eius representat aut factus
cognitio, ac prout de ore in cognitione diuina futurum intrin-
sece incitatur ipsa res futura; hoc actus diuini illius pro-
ut contradictorius ab obiecto futuro n. e. factus eius representat
vel cognitio, id e. factus eadem ratione cum ipsa cognitione,
quod aliqua rebus transcendentalis ad obiectum superaddita ipsi
illius e. ab eo distincta condat, n. e. factus effectus que equi-
uabat cognitioni ex sua intrinseca ratione determinante ad
representandum suum obiectum, quidem Deus per infinitam
effectionem cognitionis futurum sibi intrinsecam, prout d. illud
futurum, ut ut prout ipsam reualare, de illo loqui, determi-
nare. &c. prout de nobis habent cognitionem sibi representatam
ex sua intrinseca ratione creatam e. determinatam ad ipsam
obiectum futurum, ac prout ipsa res ut futura solum ut conditio
necessaria extrinseca, representat de hoc ut actus immanens di-
uini illius ut actualis representat e. cognitio ipsius futuri,
aut ad hoc ut Deus dicitur factus cognoscere ipsam futurum.
Nec mirum ee debet si precise per hoc d. aliquis sit futurum,
cognitio Dei infinita sine ulla mutacione intrinseca; in se facta
satis ulla noua factitate vel affectione sibi intrinseca prout represen-
tari d. factus potius n. representare, nam id prout ex se ipsa
affectione eadem cognitionis. ex his e. videtur quod actus imaginans
e. vitalis cognitionis diuine, ex eo d. representat creaturam vel futu-
rum, nullam sibi in se factitatem vel affectionem, ipsi in se, quam
si ipsam n. representat eo d. n. est futurum, n. haberet, licet ad hoc
ut sit representativa futuri vel ipsam representet actu, necessari-
praeponit illud futurum in sua temporis differentia, quemadmo-
dum Deus, iuxta negantes ipsam ee in spatio imaginarij, sine ulla
factitate vel affectione noua sibi intrinseca determinata e. ad crea-
tendum mundum in ipsius creatore in eodem spatio per totam ipsius
mundi creatorem.

Ex dictis colligi potest hoc ee discrimen inter actum
sue vel cognitionis creatam, e. actum cognitionis in creatura, quod factus
ipsa intrinseca cognitionis creatam n. solum secundum rationem suam per-
sistentem, sed etiam secundum rationem suam individualem dicit ad
obiectum realem sibi determinatum, contra vero actus cognitio-
nis in creatura quo creatura cognoscitur, licet a nobis n. prout illi
vel con-

vel concipi ab eo connotate creatura vel respectu & relatio ad illam, nullum in se respectum realem ad creaturam, & ideo effectio cognitionis increata representantis creaturam, quatum est ex se potest existere etiam ab eo in fundito relationis ratio ad creaturam ut existeret effectio cognitionis increata terminata ad futurum si futurum reuera non esset futurum. his premisiis.

De obiectioni distinguendo consequens, futura contingencia nempe, libera pro tempore, quod est futura, non est cognoscibilia respectu illius finiti & limitati cuiusmodi est illius creatus concedo, respectu infiniti & diuini nego consequens, siquidem illius diuini ratione sua infinita perfectionis illius non potest se extendere etiam ad illud quod est futurum perinde ac si esset praesens.

Quod pro tempore, quo futurum contingens est futurum, uero non est praesens & non potest cognitionem diuinam habere infinite perfectionem pro tunc determinare, ad representationem sui.

De futurum contingens pro tempore, quo est futurum, non est praesens formaliter concedo, non est praesens virtualiter & aequiualeuter in ordine determinatam cognitionem diuinam ad sui representationem nego. Ans. D. a. futurum sit praesens virtualiter & aequiualeuter prout diximus, colligitur ex eo quod Deus pro tempore antecedente ipsum futurum potest facere multos effectus dependentes ab illo, perinde ac si ipsum futurum esset praesens, & e reuelare eodem futurum, de eodem loqui, & de alijs ad ipsum necessarijs discernere & c. ex quo potest quod diuina illius potest suam infinitam vim intelligentiam respiciat ad ea quae notum est, sed in futuro sit, extendat perinde, ac si uere essent actu praesentia: potest etiam alia obui, sed ea facile solui poterunt ex ijs quae supradicta sequenti dicemus de actu uoluntatis diuinae libero. reliqua uero obiectiones ostendentes nullam propositionem de futuro contingenti & libero esse determinate ueram, & ideo nullum futurum liberum esse cognoscibile, & earundem solutiones, cum parum habeat difficultatis, uideri poterit apud alios.

Ex dictis solui potest illud quodam modo ut in potestate uoluntatis creata efficere ut Deus, habet uel non habet praesentiam eius quod ab eadem uoluntate futurum est. nam effectio quorundam reals actus diuini Deus intrinseca, quae ipse, nouit esse aliquid futurum, nullo modo & in sua potestate, uerantem quod diuina scia uel cognitio actu terminetur ad illud siue quod uicem est diuino illi actu representat illud quod a libera uoluntate futurum est, oio & in sua potestate, si e. nos non uicem libere operaturi, profecto uoluntate operatio

operatio n̄ est futura, ac proinde nec Deus illam praesciret, nec Dei
scia ad illam tanquam ad rem futuram terminaretur, ac proinde
ē in n̄ra potestate, ut divina scia terminetur ad ea, quae libere
facturi sumus. quando in dicitur ēē in n̄ra potestate, ut divina
scia ad n̄ram operatiōem liberam terminetur vel n̄ terminetur,
n̄ significatur, ēē in n̄ra potestate, ut postquam divina scia termi-
nata ē ad n̄ram operatiōem futuram postea ad illam n̄ terminetur,
ac proinde mutetur ipsa terminatio divina cognitionis ad obiectum,
siquidem n̄ ē in n̄ra potestate, ut postquam aliquid ē futurum, ipsam
mutetur in aliquid n̄ futurum, siue facere q̄ Deus scia postquam
ab ipso futuro determinata ē ad unam representandam, postea
ipsam n̄ amplius representet, siquidem volens ē in n̄ra potestate
ut divina scia n̄ sit determinata ad representanda illa quae
libere facturi sumus, q̄ sicuti possumus illa n̄ facere, ita abso-
lute loquendo a n̄ra potestate dependet q̄ divina scia sit deter-
minata ad representandam unam operatiōem liberam, q̄ si operatiō
a n̄ra libera voluntate n̄ est futura, scia divina n̄ representat
illam tanquam rem futuram; atq̄ ex his constat q̄ quando dicit
ēē in n̄ra potestate, ut scia divina cognoscat vel representet
n̄ram liberam operatiōem futuram, id verificatur de scia divina
antequam h̄t rationem praesentia respectu eiusdem operatiōis ē ante-
quam eadem operatiō reponatur ēē futura. praeterea ex praedictis
obiter colligi potest, cur terminatio cognitionis Dei ad obiectum futurum
siue determinatio divina cognitionis ad representandum futurum
mutari n̄ possit; ratio ē. q̄ divina cognitio necessario terminatur
siue determinatur ad obiectum q̄ praesupponit habere rationem entis
futuri, in nulla a potestate ē ut postquam aliquid h̄t rationem
futuri, antequam sit, mutetur a futuro ad in n̄ futurum, siqui-
dem hoc implicat, transit ē. ille a futuro in n̄ futurum per
locum intrinsecum siue formaliter destruit id q̄ praesupponitur
nempe rem fuisse futuram.

Quaerit: an Deus futura contingentia abso-
luta cognoscat in suo decreto?

Respondeo: quomodo dicitur siue actus divina vo-
luntatis sit eā veritatis quam h̄t futura contingentia, id ē
ut eā ut h̄nt rationem entis futuri, ē eā quam remota ut fu-
tura contingentia sint illibata ē certo cognosci potest, n̄ s̄n
Deus illa cognoscat in suo decreto tanquam in medio cognito.
In hac re conveniunt Bellarmus lib. 2. de imagine grae cog.
2. 4. et 7. Molina in concordia disp. 22. sent. de grae
efficaci

efficaci cap. 3. Arbal disp. 48. cap. 2. Alarot tract. 2. 90.
disp. 2. cap. 6. & alij apud ipsum, & tñ contra alios quos
habet idem author cap. citò.

Et nra responsio: qd decretum Dei nullam
immediatam connexionem cum re futura ipsi Deo intrinseca,
vt colligitur ex supra dictis, & constat ex disputacoe sequenti,
& Deus n̄ potest futura cognoscere in suo decreto tanquam in
medio cognito. nec dicitur qd Deus cognoscat futurum
in terminacoe sui decreti vel sua voluntatis ad rem futuram,
scilicet qd terminacoe divina voluntatis ad rem futuram posita
& vt infra dicemus, in actone vel qualitate qua effluenda e
res creata. Et praedicta terminacoe n̄ e obiecti prius cognoscibile
quam futura creatura qua effluenda e res creata, ac proinde
nec ipsa res futura potest cognosci in terminacoe diuini decreti
ad rem futuram vt in medio prius cognito; Deus igitur futura
cognouit in sua ebtia nrae, in seipso tanquam in medio qd
ad istam speciem impressa e intelligibili mouet illebum diuinum
ad cognoscenda futura, & consequenter ipsa futura directe e
immediata, in sua entitate & existentia, siue in sua reali
duracoe vel coexistentia ad tale tempus a Deo cognoscuntur,
dicimus, a diuinum illebum moueri ab ipsa ebtia vel entitate
Dei tanquam a specie impressa e intelligibili ad cognoscenda futu-
ra, nimirum iuxta nram modum intelligendi nrae per compo-
sitionem ad illebum creatum, qui ad intelligendum mouetur a specie
intelligibili creata representata a ipso obiecti, sicut etiam in Deo
distinguius attributa per respectum e comparacoe ad pfectio-
nem habitae create inter se distincta, illebum e intellectum,
voluntatem e volitionem, per omnem ad nras potes racionales
& earum actus. his absolutis definiendum est an Deus
cognoscat futura contingencia conditionata, vt supra polliciti
sumus, verum qd proximur totis temporis argutis e adhuc
superest nobis agendum de actibus libetis Dei, de praedictacoe
e contingente, quae h̄t maxe adeo graues vt earum tractatio,
siue reprehensio n̄ potest omitti, deo futurorum conditiona-
torum, sicut nra in Deo opposites de ea nihil, vt etiam alij
fecerunt, nihil dicemus; qui vult, videre poterit quae de eodem
res tradiderunt Bellarming lib. 1. de grae e libero arbitrio
cap. 12. & 13. Suarez in opus. lib. 2. de vera conditionalium,
& tom. 2. de grae prol. 2. Erico disp. 7. cap. 1. Pasquier
disp. 67. cap. 3. Arbal disp. 44. Molina multum in locis

in jman

in ipsam partem & in concordia disp. 49. Harcot tract. 2.
disp. 4. & alij recentiores.

DISPUTATIO III.

De voluntate Dei.

Multa & controuersiae pertinentes ad voluntatem Dei, sed quoniam
omnes examinari non possunt, praecipuas ac magis necessitates, hoc
est, eas quae pertinent ad actum voluntatis Dei liberam discussimus.

CAPITULUM I.

An actus liber Deo regardat aliquam per-
fectionem intrinsecam?

Supponendum est Deum habere aequos liberos quibus uelit existantiam
vel existentiam creaturarum, atque hoc est etiam firmum certum,
siquidem constat ex multis scripturae locis, ad Ephes. 1: 11. sorte
uocati sumus, praedestinati secundum propositum eius qui operatur
omnia, secundum consilium voluntatis suae. ad Corinth. 12. omnia
haec operatur unus spiritus diuidens singulis prout uult. Item con-
stat ex Ps. qui uideri possunt apud alios, et praeterea potest probari
ratio naturali: quia non intellectus, si obiectum plene intelligat, non ex neces-
sitate per uoluntatem fertur in bonum sibi non necessarium & sine
quo in seipso potest esse perfectus, atque Deus totam suam infinitam
perfectionem habet sine creaturis & Dei uoluntas quae necessitate diligit
res creatas, et per consequens in Deo habet actus liberi. praeterea uidem
potest: quia Deus libere agit ad extra, si est agens ex necessitate naturae,
actus igitur non haberet terminum limitatum: siquidem agens quantum
potest, uirg. a. infinita uis est diuina, non habet terminum in eo quod potest.
Ihes. pontis.

Dicendum est actum liberum non regardare Deo,
illam finalitatem uel perfectionem illi intrinsecam. e. caus
opinio